

Nr. 4
december
2009
12. årgang

Fregatten PEDER SKRAMS Venner

Farvel til korvetterne

Venneforeningens Blad

Fregatten PEDER SKRAMS Venner

Venneforeningens blad

Chefredaktør og ansvarshavende:

Kommandørkaptajn Leif Rostgaard Sørensen

Redaktion:

Peter Lindstrøm og Jens Møller.

Grafisk konsulent: Finn Hillmose.

Eftertryk er tilladt med tydelig kildeangivelse.

ISSN: 1603-5933

Fregatten PEDER SKRAM's Venner:

www.pederskramsvener.dk

Email: info@pederskramsvener.dk

Kontor:

Elefanten, Nyholm,

1439 København K.

Bank: reg. Nr.: 9570 konto: 0683280

Sekretærer:

Erik Nygaard og Adam Pomykala.

Email: kontor@pederskramsvener.dk

Bestyrelse:

Formand:

Kommandørkaptajn Leif Rostgaard

Sørensen

Tlf. 49 14 15 39

Email: formand@pederskramsvener.dk

Næstformand:

Seniorsergent L. O. Nielsen

Email: l.o.nielsen@ofir.dk

Webmail: 00138664@mil.dk

Tlf. 22 32 60 04

Bestyrelsesmedlemmer:

Peter Lindstrøm

Tlf. 49 14 73 87

Email: redaktion@pederskramsvener.dk

Kasserer:

Kaptajnløjtnant Børge Raasthøj

Tlf. 56 14 02 36

Email: kasserer@pederskramsvener.dk

Jens Møller

Email: jens.moeller@mail.dk

Suppleanter:

Kurt Terkelsen

Email: kurts@mail.tele.dk

Adam Pomykala Sekretær

Erik Nygaard Sekretær

Email: nygaard_66@msn.com

Fregattens adresse:

Fregatten PEDER SKRAM

Elefanten, Nyholm,

1439 København K

www.pederskram.dk

Email: info@pederskram.dk

Radiodivisionen OZ1RDN:

<http://radiodivisionen.pederskramsvener.dk>

Email:

oz1rdn@pederskramsvener.dk

Telefoner:

Fregatten: 32 57 13 16

Leder: Kaj Nielsen OZ9AC

Email: ozniac@jubii.dk

Henvendelse om særarrangementer kan ske på email info@pederskram.dk

Eller på telefon 32 57 13 16, hverdage mellem 1000 og 1400.

Redaktionelt

Indhold:

Så er årets sidste blad "på gaden", som sædvanlig med en masse spændende læsestof.

Der har været generalforsamling i "Venneforeningen" så her følger et fyldigt referat.

Alex Larsen, der bor i Sundby på Mors, har fulgt formandens opfordring og tilbragt en arbejdsuge på fregatten, med frivilligt arbejde. Han har sendt sin dagbog til redaktionen, du kan læse den på side 18.

Jens Møller har været en tur i arkiverne, og har skrevet en interessant artikel om den russiske flåde (side 6).

Vi siger et vemodigt farvel til Korvetterne som har tjent Søværnet i næsten 30 år.

Og endelig kan du på side 24 læse hvorfor der ingen miljøskibe er på Holmen mere.

God fornøjelse med bladet.

Til slut vil jeg på redaktionens vegne ønske alle vore medlemmer og læsere en

Glædelig jul og et godt nytår.

Peter Lindstrøm.

49 14 73 87

Email: re-

Blad nr.	Deadline	Udkommer
1-2010	1. februar 2010	marts 2010
2-2010	1. maj 2010	juni 2010
3-2010	OBS! 1. maj 2010	10 august 2010
4-2010	1. november 2010	december 2010

3. Redaktionelt.
4. Formanden har ordet.
5. Hilsen fra Fonden.
- 6 -11. Den russiske Flåde.
- 12-16. Referat fra generalforsamlingen 2009.
17. Årsregnskab 2008
- 18-19. En hilsen fra Alex Larsen.
20. USS NEW YORK.
21. Flåden 500 år.
- 22- 23. Korvetterne stryger kommando.
- 24- 25. Miljøskibene flytter nordenfjords.
26. Nyt fra Radiodivisionen.
27. Fra kontoret.
27. Ny forsvarschef.

Forsiden:

Farvel til korvetterne,

Læs mere side 22.

Foto Forsvaret

Formanden har ordet

Som det fremgår af referatet fra generalforsamlingen lørdag den 19. september (side 12), blev bestyrelsen genvalgt, idet *Erik Rode* dog havde valgt at udtræde af Venneforeningens bestyrelse. Han afløstes af *Adam Pomykala*, der rykker op fra suppleant, mens *Erik Nygaard* blev valgt til ny suppleant. *Kurt Terkelsen* blev genvalgt som suppleant.

På sit møde den 17. november konstituerede bestyrelsen sig herefter således : *Leif Rostgaard Sørensen* formand, *Lars O. Nielsen* næstformand, *Børge Raasthøj* kasserer, *Peter Lindstrøm* og *Jens Møller* redaktører af medlemsbladet, *Adam Pomykala* sekretær, *John Larsen* fortsætter som kustodekoordinator. *Kurt Terkelsen* suppleant, *Erik Nygaard* sekretær og suppleant.

Med godt 1.400 besøgende på Kulturnatten og nogenlunde lige så mange i løbet af efterårsferien blev sæsonens afslutning ikke helt så flot, som tidligere år. Fonden har et større projekt under udvikling med henblik på at frembringe en mere professionel formidling af museumsfregatten PEDER SKRAM. Bestræbelserne går bl.a. på at etablere et audiovisuelt system, hvor man i en mobil radio kan taste sig ind til oplysninger på et antal positioner om bord. Dette suppleres med permanente og ad hoc udstillinger om bord. En ændring af åbningsperioderne i 2010 er under overvejelse.

Mine nødråb i de seneste medlemsblade har båret nogen frugt, idet "Arbejdshestene" har fået tilgang af endnu et par medlemmer. Hvis Du ikke har besøgt PEDER SKRAM i år, bør Du satse på et besøg i 2010. Takket være "Arbejdshestenes" store indsats fremtræder fregatten nu i flot stand, hvilket i høj grad er blevet bemærket af de besøgende i årets løb.

Selv om et antal nye kustoder har meldt sig, efterlyser Venneforeningen fortsat medlemmer, som vil virke som kustoder om bord i PEDER SKRAM i fregattens åbningsperioder. Vi er 4-5 kustoder på hver vagt. Vi har det hyggeligt sammen, ligesom vi kommer i givende samtaler med de mange besøgende. Hvervet er ulønnet, men man får sin forplejning på vagten, ligesom man udstyres med polobluse, fleece trøje og kasket med fregattens logo. Send en mail eller ring og hør nærmere.

Som tidligere omtalt, fejrer Søværnet den 10. august 2010 500 års jubilæum. Et omfattende program er under udvikling. Venneforeningens bestyrelse har besluttet, at medlemsbladets efterårsudgave udgives så tæt på den 10. august som muligt. Bestyrelsen har tilsagn fra et stort antal personer, som vil bidrage med kortere artikler suppleret med henvisninger til de mange bøger og tidsskrifter, som er under udgivelse i anledning af jubilæet. Medlemsbladets jubilæumsudgave vil derfor omfatte betydeligt flere sider end normalt.

Lad mig slutte med at ønske Venneforeningens medlemmer og alle øvrige læsere en *Glædelig Jul* og et *lyst og lykkebringende 2010*.

Leif Rostgaard Sørensen
Formand

Nu tager vi springet ind i formidlingsverdenen - en hilsen fra Fonden

Fredag den 30. oktober afleverede Fonden Peder Skram en ansøgning til Arbejdsmarkedets Feriefond. Vi søgte om støtte til udbygning af aktivitets- og oplevelsesmulighederne på fregatten PEDER SKRAM. Pris 2,8 mio. kr. Pengene skal bruges til – sammen med en erfaren museumsarkitekt, drevne grafikere og en marinekyndig historiker samt naturligvis vort eget tekniske team – at få gjort fregatten til et levende museum, hvor børn og voksne kan opleve de fem gode historier; 1) De tre Peder Skram'er, hvor panserfregatten, panserskibet og fregatten stilles op imod hinanden, 2) Fregatten PEDER SKRAM og søsterskibet HERLUF TROLLE, hvor bygning, Mid life update, fremdrivning og armering beskrives. 3) Livet om bord, hvor der fortælles om hverdagen, ruller, vagt og fritid, løn, uniform og underbringelse. 4) PEDER SKRAM's dagbog gennem 22 år med højdepunkter og lavpunkter i fregattens historie. 5) Den kolde krig, hvor der fortælles om den kolde krig, fregattens operative opgaver og dens forholdsordre.

Historierne skal vises på moderne monitorskærme med serier af film, fotos, kort mv. samt udstilling af de virkelige ting i montre. Med lyd og lys skal indtrykkene forstærkes, og naturligvis skal der udvikles en audioguide, hvor den besøgende på egen hånd kan få den ønskede oplevelse. Skiltning, plancher og foldere samt hjemmesiden skal redesignes efter en fælles grafiske idé.

En STOR opgave – ja, måske den største i nyere tid, men det er nu muligheden byder sig, og vi i bestyrelsen ønsker at gribe chancen og satse alle vores ressourcer på et vellykket resultat. Uden sponsorer, det tekniske team og venneforeningen går det nok ikke. Så lad os sammen kridte skoene og stå klar, når Feriefonden forhåbentlig siger JA.

Hilsen
Niels Mejdal

Fregattens tekniske team er klar! (foto: Frank Horn)

DEN RUSSISKE FLÅDES UDVIKLING SIDEN 1989 (1)

Af Jens Møller

Den russiske flådes udvikling – eller mere korrekt afvikling – siden 1989, er en logisk følge af de verdenshistoriske begivenheder i 1989 med "murens fald". Da demonstranterne sidst på eftermiddagen d. 9. november 1989 brød igennem muren i Berlin, startede de en udvikling som i nyere historisk tid, ikke er set siden den franske revolution 200 år tidligere d. 14. juli 1789. Ved murens fald sank Sovjetunionens imperium og vasalstater i grus og nye selvstændige nationer opstod på ruinerne. En hel "isme" i form af kommunismen forsvandt og Marx, Lenin og Stalin var ikke længere folkehelte. På ruinerne af alt dette blev det nye Rusland født, en nation med mange nye muligheder, men også med uoverskuelige fødselsveer, økonomiske og menneskelige tragedier i kølvandet.

Da jeg blev opfordret til at skrive om den russiske flådes udvikling, efter murens fald i 1989, forekom opgaven mig først meget enkel. Når man så skal have fingrene ned i dejen opdager man, at helt så enkel er opskriften ikke. For til fulde, at forstå den udvikling det russiske samfund har været igennem siden 1989, er man påsket nødt til at forstå den historiske fortid. Det tvang mig til at omdisponere hele artiklen i fire historiske perioder, hvor det givne emne således bliver afslutningen på dette historiske forløb.

1. Den Kejserske Russiske flåde indtil 1917: Oprindelsen til den russiske flåde kan spores tilbage til 600-tallet, hvor en slavisk styrke af små sejlskibe og robåde sloges mod den Byzantinske kejser. I 1200 tallet trængte styrker fra Kiev op igennem flodsystemerne i Rusland og ud i Østersøen, hvor de bl.a. belejrede Sigtuna i Sverige. Med formeringen af det russiske kejserdømme i 1500 - tallet, opstod et behov for en mere formaliseret flåde. Zar Mikhail Feodorovich var den første som startede udviklingen. Det første 3-mastede skib blev således bygget i 1636 i Balakhana af danske skibsbyggere fra Holsten og Jylland. Det fik i øvrigt navnet FREDERICK. Den kejserske flåde må dog tilskrives Zar Peter den Store,

som d. 20. oktober 1696 underskrev et dekret om bygning af en flåde. Denne dato betragtes stadig som den russiske flådes fødselsdag. Den russiske flådes St. Andrews flag og jack tilskrives ligeledes Zar Peter, og er nu genindført i den nye russiske flåde, som afløser for sovjettidens røde flag og stjerne. Under den Store Nordiske Krig 1700-20, grundlagdes Sct. Petersburg, der blev base for den russiske Østersøflåde, og har været lige siden. Senere under Catharina den Store blev der etableret en magtfuld flåde i Sortehavet med base i Sevastopol, som støtte for de mange kampe med tyrkerne. I 1770 brød admiral Spiridov således igennem Dardanellerne og slog en stor tyrkisk flåde i Ægæerhavet. I 1799 hærgede Admiral Ushakov tyrkiske baser i Grækenland og senere blokerede han Napoli, Rom og Genova og generede således Napoleons felttog i Italien. I 1807 belejrede han Dubrownik og ødelagde den Ottomanske (Tyrkiske) flåde i slaget ved Athos. I dag er Sevastopol stadig base for den russiske flåde, men man måtte i 1990, efter Sovjetunionens sammenbrud, lide den tort, at skulle leje faciliteterne af den nye Ukrainske regering.

I resten af 1800 tallet faldt interessen for den russisk flåde, og den blev derfor både økonomisk og teknisk udsultet. I Krim- →

krigen i 1853 kunne man således kun ind-sætte sejllinjeskibe, hvor franske og engelske styrker havde linjeskibe ombygget med dampmaskineri. De allierede erobrede Sevastopol, og ved freden i Paris i 1855 mistede russerne retten til at have en flåde i Sortehavet, som dog blev generhvervet i 1875. En heftig udbygning og modernisering af flåden begyndte i 1877 under ledelse af Admiral Makarov, men uheldigvis støttede man sig til franske ingeniører og derved kom man ikke ind i den udvikling der blev sat i gang i England og Tyskland omkring 1890. Derfor kom russiske slagskibe, i lighed med franske, til at ligne sejlen-de ørkenforter, med abnormt høje sider og kanoner af utallige kalibre strittende ud alle vegne, hvilket også bevirkede at de var dårlige sejlere.

Den russiske – japanske krig i 1904-05 blev derfor en katastrofe for den kejserlige russiske flåde. I 1904 kom Rusland og Japan i krig. Konflikten opstod som følge af Ruslands Zar Nicolai d.2's aggressive politik i Korea og Manchuriet. Japan så deres egne ambitioner i Asien truet. Japanerne begyndte, uden varsel, en belejring af den russiske flådehavn Port Arthur i Manchuriet og ødelagde de fleste russiske skibe der var stationeret der (krigserklæringen kom først 2 dage efter). Russerne besluttede at sende forstærkninger i form af store troppestyrker over land til stillehavskysten, samtidig med, at man sendte det meste af Østersøflåden, med 11 slagskibe, 12 krydsere og 16 destroyers, til Stillehavet for at hjælpe med til forsvaret af Port Arthur og derved sætte sig i respekt over for japanerne. Flåden blev ledet af Admiral Rozjestvenskij og Admiral Nebogatov, men både officererne og mandskabet var fuldstændig utrænede og uduelige, samtidig med, at skibene var fuldstændigt uegnede til formålet. Allerede i Storebælt løb flere skibe på grund, og da man kom ud i Nord-søen, opstod der så kraftige rygter i flåden om en japansk flådestyrkes ankomst. Man angreb i ren nervøsitet en gruppe danske og engelske fiskerbåde i den tro, at det var den japanske flåde. Heldigvis skød russerne

så dårligt, at ingen blev ramt. Begivenheden blev i dansk og engelsk presse omtalt som "Slaget ved Dogger Banke". Efter mange forviklinger og forsinkelser i forbindelse med lastning af kul, kom man frem til Suez. Myndighederne her forbød russerne at sejle igennem kanalen, og så måtte man hele vejen tilbage til Gibraltar for, at tage hele turen syd om Afrika, op gennem det Indiske Ocean og det Sydkinesiske Hav. Her måtte man tage en pause på et par uger for at hvile ud, reparere og få nye forsyninger. Alligevel var både skibe og besætninger i en frygtelig stand da man nåede frem til japanske farvande.

Her ventede en moderne og veldisciplineret japansk flåde under kommando af Admiral Togo, og den 14-15 maj 1905 blev den russiske flåde totalt slået af den japanske i slaget i Tsushimastrædet i det Japanske Hav. Japanerne var numerisk stærkt underlegne med kun 4 slagskibe til rådighed, men i modsætning til de russiske var de alle bygget efter den engelske skibskonstruktør Sir William Whites principper, og man havde ligeledes indført og øvet moderne ildledning med afstandsmålere, igen efter engelsk forbillede af den Sir Percy Scott (se artikel om Queen Elizabeth Class).

Admiral Togo kunne derfor åbne en nøjagtig ild allerede på 6.400 meters afstand. Russerne havde hverken udstyr eller træning og i løbet af kort tid var 4 slagskibe sænket. Russerne forsøgte at undslippe mod Port Arthur, men i løbet af natten blev de udsat for angreb af japanske krydsere og torpedobåde, hvorved yderligere 1 slagskib blev sænket og 3 krydsere så beskadede, at de måtte sænkes af egne besætninger. Det lykkedes dog nogle få skibe at undslippe og komme i havn i Port Arthur, hvor de blev erobret da japanerne indtog byen. I øvrigt var det også den første gang, at søminer blev brugt i større stil, både offensivt og defensivt. I alt mistede russerne 34 skibe, heraf 11 slagskibe. 21 skibe blev sænket og 13 erobret, 4.380 mand omkom og 5.917 blev såret. Japanerne mistede 3 torpedobåde, 117 omkomne og 583 sårede. 5 af de erobrede slagskibe indgik i

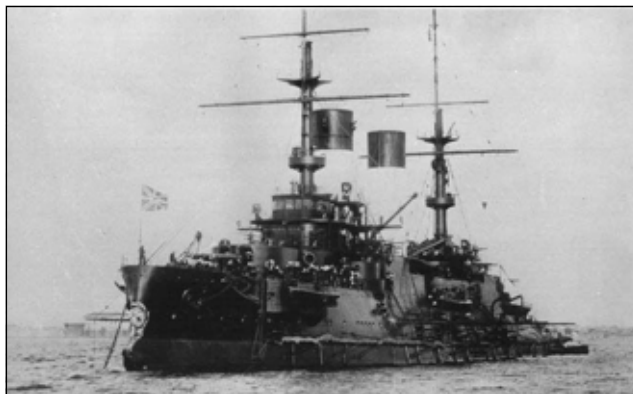

den japanske flåde, men det var nok mest af hensyn til Verdenspressen, da de var helt ubrugelige for japanerne. 2 af dem blev dog udrustet med nyt maskineri og brugt som skoleskibe, men jeg har dog set alle fem skibe beskrevet som aktive japanske slagskibe, i en tysk flådeliste fra 1915. Det var nok igen mest for at bore lidt salt i de russiske sår. Efter 1919 blev de alle ophugget eller sænket i forbindelse med artilleri øvelser.

Det vakte internationalt opsigt, at et asiatisk land kunne slå det mægtige Rusland, et europæisk land. Krigen blev fulgt med særlig stor opmærksomhed i Danmark, måske grundet forbindelserne mellem det danske og det russiske kongehus, at dagbladet Politiken udgav en ekstra avis med nyhederne. Den blev kaldt "Ekstrabladet".

Efter dette nederlag forestod en enorm opgave med opbygning af en ny flåde og utraditionelle metoder måtte til. Systemet med femårs planer tilskrives altid Sovjetunionen, men de blev faktisk allerede indført i Zar-tiden i slutningen af 1800 tallet. Medens industrialiseringen kom i gang i England som følge af beslutninger taget af individuelle industriere, og i Frankrig og Tyskland af bankerne, blev beslutninger i Rusland, på det tidspunkt, taget af finansminister Sergej Witte. Han overbeviste i 1890 Zaren om nødvendigheden af en tung industriel basis, hvis det skulle lykkes at gøre Rusland til en virkelig stormagt, med et forsvar på højde med de vestlige krigsmaskiner, hvorefter han indførte den første femårsplan. Da der ikke var finansielle ressourcer nok i den brede del af befolkningen, måtte Staten skaffe det meste af kapitalen fra udlandet, hvilket var dyrt. Dette førte til en hårdhændet lavtløns politik i industrien og en hård beskatning af bønderne. Her skabtes kimen til revolutionen i 1917.

Man skiftede samtidig holdning og indforskrev italienske skibskonstruktører. 4 slagskibe af Sevastopol klassen til Sortehavet blev færdigbygget efter tegninger af den italienske Dante Alighieri klasse. 4 skibe af lignende type, Mariya-klassen blev påbe-

IMPERATOR ALEXANDER III

gyndt 1912-15 i Sct. Petersborg for indsættelse i Østersø-flåden. 3 blev færdigbygget 1914-15, medens det fjerde stadig var under bygning ved revolutionen i 1917, og blev ophugget i 1927. Den russiske flåde spillede kun en begrænset rolle under 1. verdenskrig, primært på grund af tyskernes kraftige offensive og defensive brug af miner i Østersøen. Den danske minering af bælteerne satte ligeledes en kraftig prop i flaskehalsen fra Østersøen. Sortehavsflåden havde til gengæld selv succes med minering af Bosphorus strædet, og ved kraftigt forsvar af minefellerne lykkedes det at forhindre den Ottomanske flåde adgang til Sortehavet. På grund af revolutionen i 1917 måtte Rusland trække sig ud af krigen. De allierede søgte af al magt, at forhindre krigsmateriel, herunder flåden, i at falde i de rødes hænder, men i flere tilfælde forgæves. Det lykkedes oprørerne, at sejle østersøflåden fra Tallin til den russiske hovedbase Kronstadt på øen Kotlin i den Finske Bugt, hvor skibene kom under de rødes kontrol. I Sortehavet lykkedes det for de Zar-tro (De Hvide), at sejle de fleste skibe gennem Bosphorus og Dardanellerne til Bizerte i Italien, hvor de blev interneret. Slagskibet IMPERATOR ALEXANDER III der var erobret af tyskerne i 1917, blev generobret af englænderne i 1918 i forb. m. den tyske kapitulation. Englænderne gav den derefter videre til den hvide hær i 1919, hvorfra den i 1920 kom på franske hænder og blev interneret i Bizerte. Overgivet til Sovjetunionen i 1924 og ophugget i 1936.

Museumsskibet AURORA

2. Den Sovjetiske flåde:

I lighed med hæren, hilste matroserne i flåden revolutionen velkommen i 1917. Faktisk var de på flere punkter aktive i tidligere mytterier. På krydseren POTEMKIN gjorde mandskabet mytteri i 1905, men blev hurtigt og brutalt nedkæmpet. Ved Viapori mytteriet i 1907 overtog mytterister nogle søforter ved Helsinki, men igen fik Zar-tro styrker nedkæmpet oprørerne, og mange blev henrettet. Den 25. oktober 1917 blev revolutionen for alvor indledt, da besætningen på den gamle krydser AURORA, et af de få overlevende skibe fra slaget i Tsushima strædet, gjorde mytteri i Sct. Petersborg og bombarderede kejserlige tropper. Den eneste kanon der kunne bruges, var den forreste 15cm kanon og man havde kun øvelses-granater til rådighed, men effekten var god nok. Skibet er i dag museumsskib i Sct. Petersborg (ved en restaurering i 1987, konstaterede man i øvrigt, at samtlige panserplader var fabrikeret i England i 1898). I 1921 var den gal igen, men denne gang var mytteriet vendt den anden vej. Flere tusinde søfolk i flåde-

basen Kronstadt, gjorde oprør mod Bolshevikerne og forlangte fri taleret, samt lukning af alle koncentrationslejre. Oprøret blev hurtigt, og meget brutalt, nedkæmpet af Leon Trotsky.

Efter at Sovjetunionen var blevet en realitet, viste magthaverne ingen større interesse for flåden. I de første år efter revolutionen havde man nok at gøre med at stabilisere situationen og få det mægtige rige til at fungere igen. Alle embedsmænd i centralforvaltningen, virksomhedejere, ingeniører og mange andre, var enten flygtet, henrettet eller sendt i arbejdslejre. Landet var desuden plaget af interne magtkampe og konflikter, så det siger sig selv, at hæren måtte få første prioritet. Lenins død i 1924 og de efterfølgende stridigheder forbedrede ikke situationen. Trods mange advarsler valgte man Stalin som ny leder. Han kvitterede da også omgående ved at tilrane sig magten som diktator, og sende alle rivaler i arbejdslejre eller det var værre. Han udrensede alle frie bønder, og i 1932 ca. 50.000 officerer fra alle værn.

Effekten af denne sidste gerning var →

særdeles god for at sikre han magt, lam-
mende for militæret. Tyskernes enorme
sejre i 1941-43 må delvis tilskrives denne
handling. Han indførte sin første 5års plan i
1925, men både den og de efterfølgende
planer indeholdt ingen større bevillinger til
flåden, og der blev næsten intet gjort for
vedligehold og træning. Første prioritet
blev hæren, samt en langvarig genopbyg-
ning og omlægning af industriproduktionen
der ligeledes blev gennemført med en
uhørt brutalitet. Af de 8 Dreadnought slag-
skibe bygget 1912-17 forblev kun 3 af Se-
vastopol-klassen i tjeneste. De blev alle tre
moderniseret i 1933-34, og blev her meget
kendelige med en underlig bagoverbøjet
skorsten. De blev i Janes Yearbook senere
beskrevet som de grimme slagskibe no-
gensinde.

Selv efter ombygningen var de så svage i
skrogets konstruktion, at SEVASTOPOL, på
en rejse i 1936 fra Leningrad til Sortehavet,
næsten mistede hele stævnen i en storm i
den Biscayiske Bugt. Skibet søgte nødhavn
i den franske flådebase i Brest. De sovjeti-
ske myndigheder i
Moskva forbød che-
fen at modtage
fransk assistance ved
reparationen. Besæt-
ningen skulle selv
klare denne opgave.
Da skibe 3 dage ef-
ter igen stod til havs,
rev stævnen sig
næsten helt løs igen,
og skibet måtte re-
turnere til Brest. Så

fik franskmændene lov og skibet kunne
sikkert fortsætte efter 10 dages ophold på
det franske flådeværft. Derudover havde
man et antal lette krydsere og destroyers
fra 1. verdenskrig, der ligeledes indgik i
sovjetflåden, hvoraf flere overlevede til
slutningen af den anden verdenskrig.

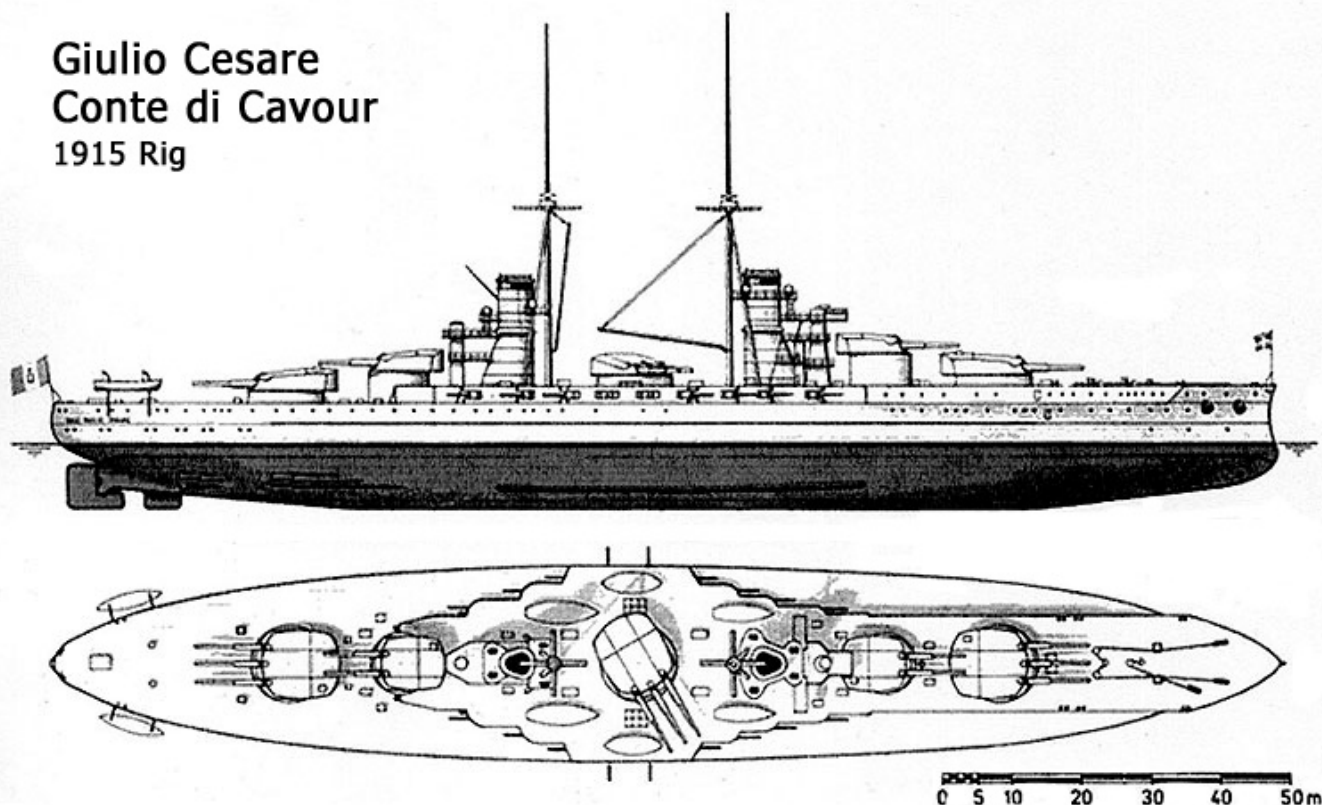
Den russiske flåde spillede derfor ikke no-
gen større rolle før eller under 2. verdens-
krig. Først omkring 1932, i forb m. Stalins
anden femårsplan, blev et egentlig flåde-
program etableret. Igen vendte man sig
mod italiensk teknik, og et antal krydsere
og destroyers blev bygget som kopier af
moderne italienske skibe. I 1937 begyndte
man således i samarbejde med det italiens-
ke værft Ansaldo, bygningen af 11 meget
store krydsere efter model af den italienske
Condottieri-klasse, samt 50 destroyers efter
den italienske Carabinieri-klasse. Først blev
det til 6 krydsere af Kirov-klassen,
10.400tons, 191m lange, 35knob og 9 -
180mm kanoner i 3 tripletårne. De blev i
1939 efterfulgt af en videreudvikling i form
af 5 krydsere af Chapayev-klassen,
11.300t, 201m lange, 36knob, 12-152mm
kanoner i 4 tripletårne. De blev dog først
færdigbygget i 1949. Af destroyerprogram-
met blev ca. 25 skibe af Gory-klassen fær-
digbygget før krigen og ca. 20 efter krigen.
Ca. 150 kyst-ubåde på 250-450tons og ca.
50 oceangående ubåde på 1.050 -
2.100tons blev færdiggjort før og under
krigen. Hele programmet blev dog først af-
sluttet i 1947.

I 1938 begyndte man oven i købet kon-
struktionen af 4 slagskibe af Soyuz-klassen.

Battleship "SOVETSKY SOYUZ" →

**Giulio Cesare
Conte di Cavour**
1915 Rig

(se billede forrige side) De blev bygget efter tegninger af den italienske Litorio-klasser der var påbegyndt 1937, men de russiske skibe blev meget større og tungere (formodentlig på grund af manglende teknisk "knowhow" omkring maskineri og artilleri). Data blev: 68.000 tons, 269m lange og 40m brede, 27 knob og bevæbnet med 9 - 406mm kanoner i 3 triple tårne. De blev kølstrakt i 1938-40, 2 i Leningrad og 2 i Sevastopol. De blev alle mere eller mindre ødelagt af tyskerne og blev ophugget på beddingerne i 1947-48.

Kun den del af Nordflåden der havde overlevet i Murmansk, primært destroyers, ubåde og minestrygere, kom i kontinuerlig kamp med de tyske styrker i Nordatlanten. De russiske styrker her hjalp de allierede konvojer igennem til Murmansk. I 1944 lejede man det ældre britiske slagskib HMS SOVEREIN, der blev omdøbt til ARKHANGELSK. Den gjorde tjeneste resten af krigen i Nordflåden i Murmansk, ligeledes som støtte for allierede konvojer. Returneret til England i 1949, hvorefter den blev ophugget. Både Sortehavsflåden og Østersøflåden blev blokeret af tyske miner og fly og

kom derfor ikke til at spille nogen større rolle. I Østersøen fik man dog opbygget en mindre u-bådsstyrke, der i 1944-45 generede tysk skibstrafik. En af de begivenheder russerne gerne vil glemme, er sænkningen i april 1945 af et tysk skib med 9.000 flygtninge ombord, ud for Rostock.

I forbindelse med fredsafslutningerne overtog Sovjet i 1948 det italienske slagskib GIULIO CESARE, (billedet foroven på siden) der blev omdøbt til NOVOROSSIYSK. Skibet eksploderede og sank i 1955 i Sevastopol, men årsagen til eksplosionen er aldrig opklaret.

Stillehavsflåden tilbragte det meste af tiden med minestrygning og patruljer. Først efter den anden atombombe mod Japan d. 9. august 1945 i Nagasaki, erklærede Stalin dagen efter krig mod Japan. Man besatte hurtigt det meste Manchuriet og nogle mindre øer ud for kysten. 14. august kapitulerede Japan.

Sidste halvdel følger i næste nummer af bladet!

Referat fra generalforsamlingen d. 19 september 2009.

Foreningen "PEDER SKRAM´s Venner" afholdt lørdag den 19. september 2009 sin ordinære generalforsamling i Marineforeningens lokaler på Nyholm med følgende:

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Forelæggelse og godkendelse af årsregnskabet
4. Fastsættelse af kontingent
5. Forslag
6. Valg af medlemmer til bestyrelsen
7. Valg af suppleanter til bestyrelsen
8. Valg af 2 revisorer
9. Eventuelt

Formanden bød velkommen til de fremmødte 32 medlemmer, hvoraf de fleste deltog i den efterfølgende skafning.

Valg af dirigent

Formanden foreslog direktør *Stig De-Geer*, som blev valgt med akklamation.

Dirigenten konstaterede herefter, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet. *Adam Pomykala* blev valgt som referent.

Bestyrelsens beretning

Formanden aflagde bestyrelsens beretning :

Endnu en gang hjertelig velkommen!

Få dage efter generalforsamlingen forrige år bærede HM Dronning Margrethe og Prinsgemalen PEDER SKRAM med deres nærværelse i forbindelse med fregattens officielle indvielse som "museumsfregat". I ceremonien deltog også honoratiores fra Forsvarets ledelse, ligesom Tamburkorpsset spillede.

I løbet af "Kulturnatten" den 10. oktober 2008 besøgte 1.375 gæster fregatten, igen et pænt resultat - fulgt op af andre 1.359 gæster i løbet af efterårsferien.

I 2009 har man lagt sig fast på åbningsperioder i weekenderne i juni , i sommerperioden 1.juli til og med 15. august – inklusive mandage -, på "Kulturnatten" fredag den 9. oktober samt i efterårsferien.

Besøgstallet i sommerens løb har været lidt skuffende med 3.557 besøgende, lidt færre end i forrige sommer.

Igen i år stilles der naturligvis store forventninger til "Kulturnatten" og efterårsferien i oktober.

Som noget nyt har havnerundfartens "Grøn Rute" regelmæssigt anløbet Elefanten i fregattens åbningsperioder.

Lad mig gentage mig selv fra mine to forrige beretninger: PEDER SKRAM´s placering ved Elefanten og det fortsatte samarbejde med undervandsbåden SÆLEN og torpedomissilbåden SEHESTED er et stort plus. MEN! De besøgende har fortsat problemer

med at passe tiderne for rundvisning hver hele og halve time i SÆLEN og minut 15 og 45 i SEHESTED og samtidigt få udbytte af besøget i PEDER SKRAM. Som bekendt har SEHESTED hele denne sæson haft kajplads under Mastekranen agten for PEDER SKRAM.

Fregattens åbningsperioder kunne jo - heller ikke i det forløbne år - gennemføres uden en omfattende indsats fra Venneforeningens mange kustoder. Jeg vil rette en tak til de mange af vore medlemmer, som igen i år har deltaget i vagterne. Også en stor tak til *John Larsen*, der som kustodekoordinator har haft den ikke altid lige nemme opgave at søge alle åbningsdage bemandet med et tilstrækkeligt antal kustoder og således fordelt, at den enkelte kustode ikke skal bære for mange vagter.

Et antal kustoder har i årets løb trukket sig fra opgaven på grund af svigtende helbred. Heldigvis har et antal medlemmer meldt sig som nye kustoder, således at vi fortsat kan mønstre en passende vagtstyrke.

Vagtlisten for "Kulturnatten" og efterårsferien ER på plads.

Traditionen tro inviterede den nye formand for Fondens bestyrelse, kontreadmiral Niels Mejdal, den 3. marts til et velbesøgt "kustodetræf", hvor admiralen over en gang sild og biksemad, øl og snaps takkede kustoderne for indsatsen i det forløbne år og orienterede om planerne for PEDER SKRAM's fortsatte genudrustning.

Ved sommerperiodens begyndelse afholdt vi lørdag den 6. juni 2009 et "kustodetræf" om bord i fregatten. Her

orienterede Niels Mejdal om status for de igangværende arbejder om bord, og om den reviderede rutevejledning. Samtidigt fik kustoderne udleveret et optryk af hæftet "Kustode INFO" med nyttige oplysninger om fregatten i lomformat. "Mastermappen" er i årets løb jævnlige blevet opgraderet med flere fotos og med nye oplysninger.

Bestyrelsen har igen i det forløbne år modtaget mange positive tilkendegivelser fra medlemmer, som synes, at vort medlemsblad fremtræder flot med mange læseværdige artikler. Lad mig igen i år udtrykke en stor tak til *Peter Lindstrøm*, som lægger mange kræfter i bladets fremstilling. Lad mig også takke *Jens Møller* for hans artikelserie "Alle tiders Krigsskibe", som har ført til mange positive tilkendegivelser. Jeg vil som tidligere år opfordre Venneforeningens medlemmer til at bidrage med artikler med oplevelser fra deres tid om bord i fregatterne eller i Søværnet i øvrigt.

Bestyrelsen har modtaget et destributionstilskud for 2009 fra den pulje, som Biblioteksstyrelsen råder over, og vi søger naturligvis et tilsvarende tilskud for 2010.

Der har i det forløbne år kun været behov for et par "Nyheds-breve" udsendt per E-mail. Må jeg igen foreslå medlemmer, som ikke allerede har meddelt bestyrelsen deres mailadresse, at gøre det, hvis de ønsker at modtage nyhedsbrevene. Indtil nu har mere end 100 medlemmer tilmeldt sig.

Jeg skal heller ikke i år tage forskud på aflæggelsen af regnskabet se- ➔

nere på dagordenen, men her kun – som sædvanligt – notere, at vor forening fortsat har en sund økonomi. Vi overgiver jo kun penge til Fonden i det omfang vore egne omkostninger tillader det. Efter generalforsamlingens godkendelse af regnskabet, påregner bestyrelsen også i år at overføre kr.: 50.000 fra Venneforeningen til Fonden PEDER SKRAM. Venneforeningen finansierer selv mad og drikke til kustoderne og medlemsbladets fremstilling og forsendelse. Her til kommer, at kustodernes indsats jo resulterer i entréindtægter, som direkte tilfalder Fonden.

Der har igen i det forløbne år været en jævn tilgang af nye medlemmer. Dette modsvares i nogen grad af udmeldelser på grund af alder eller sygdom og sletning af restanter. Det samlede medlemstal ligger derfor fortsat omkring 500.

Jeg vil gerne her igen udtrykke min uforbeholdne anerkendelse af det store arbejde, som Venneforeningens "Arbejdsbier" igennem årene har udført i bestræbelserne på at fuldende genudrustningen af PEDER SKRAM. De burde måske snarere kaldes "Arbejdsheste". "Bisværmen" er heldigvis vokset i årets løb, således at den nu har 10 deltagere, men der kan sagtens anvendes endnu flere hænder.

Det vil føre for vidt her at beskrive alle de udførte arbejder. Jeg vil dog nævne, at O-rummet nu er genmonteret med plotterborde, måludpegningsudstyr etc. Man er i gang med at etablere billede- og lydskulisser. Der er arbejder i gang med at klargøre

re hovedmaskinrummet, således at der bliver adgang for besøgende. Modelsamlingen i dækshuset agter er under flytning til "biografen" i forskibet for at gøre plads til ildledelsesudstyret til SEA SPARROW missilerne. Udstyret med tilhørende sigtesøjler påregnes overtaget fra korvetterne, som er under udfasning.

Det nye billetkontor i "Den hvide Bygning" har nu været i brug i efteråret 2008 og i hele indeværende sæson. Kontoret og det bagvedliggende kustodelukaf har virket tilfredsstillende.

I oktober 2008 deltog jeg som Venneforeningens repræsentant i Repræsentantskabets årlige møde. Den nyvalgte formand for Fondens bestyrelse, kontreadmiral Niels Mejdal, har foranlediget, at Venneforeningens formand igen deltager i bestyrelsens møder som observatør. Det seneste møde indledtes med et seminar, hvor man drøftede, hvordan man bedst formidler museumsfregatten. Man er ret langt fremme med etablering af en "audio-visuel" formidling, hvor den besøgende via en lille radio kan kalde oplysninger frem på et antal positioner om bord. Men man drøftede også de fremtidige åbningsperioder og mulighederne for en bedre annoncering.

Den 10. august 2010 fejrer Søværnet sit 500 års jubilæum. Der er lagt op til en omfattende og landsdækkende markering. Venneforeningens bestyrelse har besluttet, at medlemsbladets efterårsudgave søges udgivet den 10 august 2010 som et jubilæumsskrift. Vi har allerede tilsagn fra et større antal bidragydere. →

Tanken er, at bladet skal give et kalejdoskopisk uddrag af de mange bøger, skrifter og artikler som er i støbeskeen i anledning af jubilæet med henvisninger til disse mange publikationer.

Som det er fremgået af min beretning, har bestyrelsen også i det forløbne år haft emner nok at drøfte på de 4 møder, vi har holdt siden forrige generalforsamling. Vi har søgt i muligt omfang at medvirke ved bestræbelserne på at bringe fregatten tilbage i fuldt udrustet stand. Det vil vi naturligvis fortsætte med fremover.

Det var ordene. Tak for opmærksomheden.

Beretningen blev sat til debat.

På forespørgsel noterede formanden, at "Nyhedsbrevene" bliver udsendt til alle, der har meddelt Venneforeningen deres mail-adresse. Ved hastende orientering til medlemmerne vil nyhedsbrevene også kunne sendes med post til de medlemmer, som ikke råder over en PC.

Beretningen blev herefter godkendt.

Forelæggelse og godkendelse af årsregnskabet

Kassereren gennemgik det omdelte regnskab.

På forespørgsel noterede kassereren, at medlemsbladets september udgave var blevet forsinket fordi første udgave var blevet trykt på for tykt papir og måtte trykkes om. Herved sparede en væsentlig portoforøgelse. Første udgaven vil nu blive uddelt gratis fra billetkontoret.

Fastsættelse af kontingent

Kassereren motiverede sit forslag om uændret kontingent på kr. 150,- kr. 250,- kr. 500,-. Dette blev vedtaget.

Forslag

Ingen forslag var fremsat, hverken fra bestyrelsen eller fra medlemmerne.

Valg af medlemmer til bestyrelsen

Bestyrelsen foreslog genvalg på alle poster, idet dog *Adam Pomykala* blev foreslået rykket op fra suppleant til fuldt medlem, idet *Erik Rode* har ønsket at udtræde af bestyrelsen.

Bestyrelsen blev genvalgt og *Adam Pomykala* nyvalgt med akklamation.

Valg af suppleanter til bestyrelsen

Bestyrelse motiverede *Erik Nygaard* valgt til suppleant i stedet for *Adam Pomykala* og *Kurt Terkelsen* genvalgt som suppleant. Begge blev valgt med akklamation

Valg af 2 revisorer

Bestyrelsen foreslog *Finn Nielsen* og *Henning Egholm* genvalgt som revisorer og *Vagn Bacher* som revisor-suppleant. De blev alle genvalgt med akklamation.

Eventuelt

Formanden takkede på bestyrelsens vegne for genvalget. Han takkede *Erik Rode* for hans arbejde i bestyrelsen.

Alex Larsen fra Nykøbing Mors refererede til Søren Nørbys bog om fregatterne og fremhævede maskineriet.

I fortsættelse heraf tilbød han at møde som "arbejdshest" ved PEDER SKRAM i uge 41.

På forespørgsel forklarede formanden, at pladsforholdene, toiletforholdene og ringe muligheder for catering gjorde det uhensigtsmæssigt at afholde generalforsamlingen om bord i PEDER SKRAM.

Et medlem henviste til en film, han havde optaget under PEDER SKRAM's tog til U S A.

Stig DeGeer noterede, at filmen indgår i det materiale, som indpasses i den fremtidige formidling.

På forespørgsel noterede *Stig DeGeer* også, at hele spørgsmålet om bedre markedsføring indgår i Fondens bestræbelser på en bedre formidling, ligesom mere lønsomme åbningsperioder overvejes.

Et medlem foreslog at den aflyste udflugt til det maritime museum i Göteborg måske kunne gennemføres som en togrejse, hvor deltagerantallet ikke var afgørende.

John Larsen efterlyste flere nye kustoder.

Formanden afsluttede herefter generalforsamlingen.

Referent: Adam Pomykala.

Dirigent: Stig DeGeer.

Note :

Efter generalforsamlingen bragte *Stig DeGeer* en hilsen fra Fondens bestyrelse. Han takkede for den indsats, som Vemneforeningen yder og noterede, at kustoderne gennem årene havde bidraget til en betydelig entréindtægt. En justering af åbningsperioderne vil først ske efter forhand-

linger med kustoderne.

Han udtrykte også Fondens påskønnelse af det store arbejde som udføres af "Arbejdshestene".

Stig DeGeer orienterede kort om de endnu udestående arbejder med at afslutte genudrustningen af PEDER SKRAM, bl.a. arbejdet med at gøre hovedmaskinrummet tilgængeligt for publikum.

Han orienterede også om arbejdet med at etablere en moderne formidling af fregatten som museumsskib, blandt andet gennem etableringen af et AUDIO-VISUELT system og gennem udstillinger om bord.

Fregatten udlejes til mange arrangementer. Administrationen heraf er nu lagt i faste rammer.

Stig DeGeer orienterede om det omfattende program i forbindelse med markeringen af Søværnets 500 års jubilæum den 10. august 2010.

Spørgsmålet om fremskaffelse af SONAR-materiel fra korvetterne (eller AIS) blev drøftet.

Tilvejebringelse og salg af souvenir blev drøftet.

Stig DeGeer støttede Venneforeningens plan om at fremstille en ny udgave af "Hvervefolderen".

Venneforeningens formand takkede herefter dirigenten for afviklingen af endnu en vellykket generalforsamling og for en fyldestgørende orientering fra Fondens.

Herefter overgik man til skafningen.

Foreningens driftregnskab for 2008

INDTÆGTER

Kontingenter	95.568,21
Renter	215,20
I alt	<u>95.783,41</u>

UDGIFTER

Administration	5.462,94
Tryksager, blad	15.146,76
Porto/Telefon	550,50
Gebyrer	243,80
Møder, generalforsamling, gaver	2.703,00
Fonden PEDER SKRAM	50.000,00
Aktiviteter,	16.046,37
I alt	<u>90.153,37</u>

Årets overskud **5414,84**

BALANCE

AKTIVER

Bank	14.111,21
	<u>14.111,21</u>

PASSIVER

Kapitalkonto 8.696,37

Venneforeningens blad december 2009 _____ 5.414,84¹⁷

Overskud

Bankbeholdning **14.111,21**

En hilsen fra Alex Larsen, frivillig hjælper på besøg.

Det hele startede i blad nr. 2 fra Venneforeningen hvor formanden efterlyser frivilligt mandskab til arbejde på F352 eller som kustode.

Da blad nr. 3 fra venneforeningen hvor formanden i stærke vendinger efterlyser frivilligt mandskab han skriver "det er beskæmmende, at der ud af 500 medlemmer slet ikke er idet mindste nogle der kan forstærke det faste hold. Der er fortsat behov for ekstra arbejdskraft til de mange opgaver. Dette råb om hjælp til F352 var lige det der skulle til for at jeg meldte mig som frivillig i en uge. Mit navn er Alex Larsen skibs nr. 213 F352, jeg bor i Sundby på Mors tæt ved Vildsundbroen . Jeg tog til venneforeningens generalforsamling og under e.v.t. gav jeg formanden og forsamlingen mit ord på at jeg gerne ville arbejde ombord på fregatten i en uge, og det skal så være i uge 41 hvor jeg har taget fri fra arbejde (afspadsring) . Foreningen sørgede så for mit ophold, jeg fik et godt lukaf på marinekasernen, maden i cafeteriaet var særdeles god, og kabysen fik også ros for den gode mad.

Afg. SundbyMors 05,10 4/10 km ca. 403 tid. ca. 5 timer, men navigationen da jeg kom ind til København var ikke så god på trods af at jeg havde Kraks kort med, jeg kom ud til lufthavnen, men jeg kom hurtigt på ret kurs igen og var snart på Holmen ekstra tid ca. 10-15 min.

Da jeg kom ud til F352 meldte jeg mig til Banjemester Per Jetting, som jeg kender fra Marinehjemmeværnet hvor jeg er motormand og navigatør og har været fartøjsmester i 21 år. Medlem af marinehjemmeværnet siden 19/2 1973, aftjente min værnepligt i søværnet fra april 1971-1972, min far var skibsfører på Sejerøfærgerne, så søværnet var et naturligt valg. Det første jeg hjalp til med var oprydning efter 40 overnattende gæster ombord på F352, i forbindelse med Obamas besøg i DK. Dyners puder m.m. kom i container og blev hejst iland med en af fregattens kra-

ner, derefter var der en rundtur ombord og der er mange rum med hver sin historie.

Bagefter var jeg med banjemesteren oppe ved agterste turbineluftindtag, det var utæt og der kom vand ned i turbinerummet, så det skulle gøres tæt. Derefter gik jeg med en fra holdet, vi havde en trækvogn med da vi skulle hente nogle træplader der skulle bruges på agterste landgang, de blev tilpasset og malet så de var klar til kulturnatten.

Der blev fundet nogle træplader i det rum/værkstedet som fregatten har, der var 8 sengebunde der som jeg så kunne skære til med håndrundsav (jeg er tømrersvend) så var de gjort klar til projektet. Dagens arbejde sluttede ved 16 tiden. Og efter et godt bad og en god skafning var jeg på køjen ved 20 tiden.

5/10 tirsdag var oppe kl. 7.00 og efter morgenskaftning, var det tid til en lille gå tur og da tiden nærmede sig 9.30 hvor mandskabet ankommer (morgentrafikken er da ovre). Jeg fik hjælp til at få pladerne op til arbejdsstedet. Har så i dag fået Banjemesterens nøgle så kunne jeg arbejde lidt længere i dag til 17,45 for derefter at gå til skafning efter det var det blevet for mørkt til at arbejdet.

Fik så ryddet op på værktøj, og fik klaret en lille opvask, der hvor mandskabet har en lille kantine. På vej hjem til mit lukaf var jeg inden for i arrestbygningen, hvor modelbyggerlauget holder til, jeg talte med en mand som er ved at lave en model af PRINS CHRISTIAN FREDERIK, et stor orlogsskib der var med i et stort søslag ved Sjællands Odde, modellen skal være færdig til næste år, i anledning af Søværnets 500 års fødselsdag. Den skal udstilles på orlogsmuseet. Inden jeg gik blev jeg budt på kaf og det var ik så ring enda. Onsdag 7/10 Morgenskaftning kl. 7.00 derefter an til arbejde, det regnede men efter 1 time var det blevet tørvejr, gik jeg ned for at lave kaf til de andre så det var klar når de kommer. Efter det kørte jeg med banjemesteren ud for at leje en trailer, vi skulle på tømmerhandel for at købe de manglende materialer. Vi ank. Til Hol- ➔

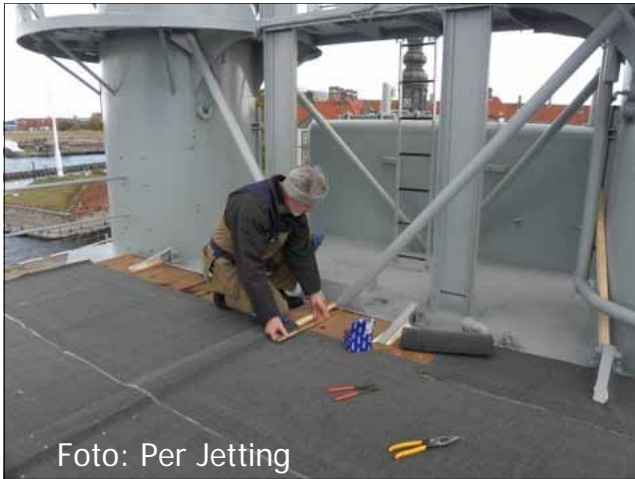

Foto: Per Jetting

men 12.40 skafning og så blev det sidste plade tilpasset, så var der klar til underpap, dagen sluttede kl. 19.00. Det har været en god dag ombord på fregatten.

Torsdag d.8/10 morgenskafning kl. 7.00 derefter an til arbejde, der var nogle kiler der skulle tildannes målene blev taget, de blev lavet nede på værkstedet, efter at kilerne var placeret blev trekant lister monteret, og så var det tid til underpap. De vejde 36 kg pr. rulle, jeg havde en til at hjælpe mig med at få dem op, der kom til at mangle en halv bane, men Banjemesteren vil komme med det næste dag. Der blev holdt fyraften ved 15,30 tiden så var der tid til kaf og en hyggesnak med en af vennerne.

Formanden for fonden Kontreadmiral Niels Mejdal var kommet med øl og vand der skulle bruges til kulturnatten, så jeg hjalp til med at få det bragt ombord. Derefter var det tid til omklædning, inden jeg forlod F352 så jeg verdens mindste fuldrigger GEORG STAGE ankomme og ligge til kaj, der hvor ubåden SÆLEN står på land, det er et meget smukt skib.

Fredag d.9/10 Efter morgenskafning var det an til arbejde, men først skulle mit lukaf rømmes, jeg fik stuvet mit tøj ned i min gamle køjesæk og resten kom i en kuffert og så var kl. også over 8. Sixtus batteriet var affyret og orlogsflaget var hejst, dette smukke flag vejede smukt i den lette vind. Og så var det med at komme ombord på F352 med diverse stykker værktøj, afdækningsplastikken havde ikke helt holdt vandet ude fra de rå træ, den manglende rest

underpap blev nu tilpasset, overlæggene skal brændes fast det ville Banjemesteren selv klare, det havde noget at gøre med at værktøjet til det skulle lejes.

Banjemesteren kom så op agterste turbine luftindtag, og jeg gav ham en instruktion i hvordan det sidste skulle udføres så det var håndværksmæssig korrekt lavet, derefter var der oprydning på div. materialer m.m. (jeg havde ikke min mor til at gøre det så det var bare med at komme i gang).

Jeg havde tidligt om morgenen taget mange fotos af fregatten, jeg fik en til at give mig en rundvisning ombord, jeg kom næsten rundt i hele skibet og der blev taget ca. 200 fotos der vil blive lagt ind i min bærbar computer, så er det nemt at tage med for at vise e.v.t. gamle fregatsejler og dem som er interesseret.

Der var afg. Elefanten 14.10 og der blev taget ordentlig afsked med arbejds holdet, som har været særdeles gode og meget hyggelige kammerater at være sammen med, i det arbejde der skulle laves på F352 PEDER SKRAM, Erik der på sit kontor styrer det med lukafer m.m. og kabyssen. Jeg kom for sent til skafning, så jeg fik udleveret et par burgerboller, om fredagen lukker cafeteriaet kl.12. 30.

BravoZulu for et særdeles og meget spændende ophold på Holmen.

Turen hjem mod Sundby Mors gik via Knabstrup ved Holbæk, en skolekammerat der har sejlet med PEDER SKRAM og havde fødselsdag dagen efter, hvad var så mere naturligt at give ham en cap med fregattens logo på, samt et blad og en folder om fregatten, det blev også til kaf og brøj inden kursen blev lagt mod Mors.

Kære venner hvor svært kan det være, så tag knoglen og ring til fregattens telefon og byd ind med det i kan lave, eller deltage i kustodevagterne i ved selv hvad det er. Med en stor tak for et særdeles spændende ophold og arbejde ombord på F 352 PEDER SKRAM.

Med venlig hilsen Alex Larsen
skibs nr. 213
Sundbyvej 78 7950 Erslev.

USS NEW YORK (LPD 21)

Skibet, hvor stævnen indeholder syv et halvt ton stål fra de terroramte tvillingtårne i World Trade Center, ankom til New York d. 2 NOV 2009.

Ved ankomsten leverede Skibet en salut på 21 skud lige ud for det sted, hvor tvillingtårnene World Trade Center stod, indtil de den 11. september 2001 blev ramt af et terrorangreb.

På kajen stod tusindvis af mennesker for at hylde skibet og ære de op imod 3000 mennesker, der blev dræbt ved terrorangrebet.

Skibet blev formelt indsat i aktiv tjeneste i den amerikanske flåde d. 7 NOV ved en større højtidlighed.

USS NEW YORK er skib nr. 5 i SAN ANTONIO klassen, som er på i alt 12 skibe.

Den amerikanske betegnelse for typen er "Landing Platform Dock" (LPD).

San Antonio klassens opgave er at transportere det amerikanske marinekorps 'mobilitet triade " dvs. avanceret amfibiekøretøjer (Assault Vehicles) (AAAVs), luftpude landgangsfartøjer (LCAC) og MV-22 Osprey Tilt rotor fly - til kriseområder rundt om i verden.

Omkostningerne for for de enkelte skibe kendes endnu ikke, men prisen for det første skib USS SAN ANTONIO (LPD 17) er omkring 1.4 milliarder \$.

Tekniske data:

Længde: 208 meter
Bredde: 32 meter
Dybgang: 7 meter
Displacement: 24.900 tons

Besætning: 360 mand
Landgangstropper: 700 mand

Maskineri:

4 Dieselmotorer 41.600 shk.
2 skruer.
Fart: ca. 22 knob.

Armering :

2 Bushmast II 30mm close in Guns.
2 Rolling Airframe Missile launchers.
Flere twin M2 Browning Mashine Guns torrets.

Både og landgangsfartøjer:

2 LCAC's (luftpuddefartøjer)
1 LCU (conventionel)
14 Expeditionary Fighting Vehicles (pansret mandskabsvogne)

USS NEW YORK's motto

Den danske flåde fylder 500 år

Den 10. august 2010 fylder den danske flåde 500 år, og det store jubilæum vil selvfølgelig blive fejret på festlig vis med et væld af arrangementer over hele landet.

På selve jubilæumsdagen vil der være en stor flådeparade i Københavns Havn, hvor et udvalg af Søværnets skibe sejler forbi og hylder Regenten om bord på Kongeskibet.

Men også i løbet af det meste af jubilæumsåret er der planlagt en lang række aktiviteter. Lige fra bogudgivelser, TV-udsendelser, udstillinger, udenlandske flådebesøg, internationale konferencer til arrangementer for publikum.

I ugen for jubilæet vil danske og udenlandske orlogsskibe samles i København, og Søværnet vil være vært ved en konference for de europæiske flådechefer.

Efter festlighederne i København deltager de udenlandske skibe i den årlige DANEX-øvelse.

For de ældre skoleelever planlægges en landsdækkende fortællekonkurrence, hvor præmierne er sejlsads med Søværnet i Nordatlanten.

Post Danmark forventer at udsende fem jubilæumsfrimærker. Desuden udsendes en jubilæumskalender, hvor alle aktiviteterne i jubilæumsåret er føjet ind, og hvor hver måned er illustreret med fotos fra hverdagen i Søværnet, Marinehjemmeværnet og marineforeningerne.

Marinehjemmeværnet og marineforeningerne deltager aktivt i flere arrangementer og vil være med til at brede jubilæet ud til andre dele af landet.

Komitéen bag Flåden 500 år:

Til at stå for indsamling af støttemidler til de aktiviteter, der er udpeget af Søværnet i forbindelse med Flådens 500 års jubilæum, er der nedsat "Komitéen bag Flåden 500 år".

Komitéen blev stiftet den 2. januar 2009, og dens formål er at indsamle og fordele private og offentlige bidrag til markering af Flådens 500 års jubilæum i 2010.

Juridisk er det en forening, hvis vedtægter er skrevet af Kammeradvokaten. Komitéens formue og afkast må alene anvendes til fremme af komitéens formål. Hvis komitéen opløses, anvendes formuen i overensstemmelse med komitéens formål eller til fastholdelse af Søværnets personel.

Komitéens bestyrelse består af:

Advokat Torben Ingemann-Hansen, Advokaterne Amaliegade Nr. 42.

Cand. jur. Bo Wilfang, fhv. Group Vice president A.P. Møller - Mærsk A/S.

Museumsdirektør Ole F. Frantzen, Statens Forsvarshistoriske Museum.

Flotilleadmiral Jan Leisborch, SOK.

Kontreadmiral Niels Mejdal, Naval Team Denmark.

Komitéen har adresse hos og administreres af Naval Team Denmark, Axeltorv 6, 4., 1609 København V, telefon 33339694, e-mail: navalteam@navalteam.dk

Naval Team Denmark modtager ikke vederlag for administrationen.

<http://flaaden500.dk>

Korvetterne stryger kommando

Den 18. august klokken 09.30 blev kommandoen på de tre aldrende korvetter NIELS JUEL, OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD strøget.

Den danske flådes tre korvetter, der blev indsat tilbage i starten af 1980'erne, har sejlet deres sidste togt. Nu sendes skibene på pension. Det skete tirsdag den 18. august ved en parade på Flådestation Korsør. I paraden deltog blandt andre forsvarschef Tim Sloth Jørgensen og chef for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang.

Danmark har i de seneste år i stigende grad deltaget i internationale maritime operationer, og det har skabt behov for større og mere kampkraftige krigsskibe. De gamle korvetter bliver derfor afløst af tre nye fregatter, som indsættes i løbet af 2010-2014. Korvetterne vil efter den 18. august blive lagt op og udfaset.

NIELS JUEL-klassens 3 enheder, NIELS JUEL, OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD blev bygget på Ålborg Skibsværft A/S. NIELS JUEL blev søsat i 1978 og indsat i tjeneste 26. august 1980, OLFERT FISCHER blev søsat i 1980 og indsat i tjeneste 16. oktober 1982, mens PETER TORDENSKIOLD er »lillesøster«, hun blev søsat 30. april 1980 og indsat i tjeneste 2. april 1982. De tre korvetter har været vidt omkring på de syv verdenshave, her er det blandt andet

Tekniske data:

Længde: 84 meter
Bredde: 10,3 meter
Dybgang: 4,8 meter
Displacement: 1.320 tons

Besætning: 91 mand

Maskineri:

1 Gasturbine General Electric LM2500 25.700 ahk.
1 Dieselmotor MTU 20V956TB82 20 cyl. 4 takt. 4.800 bhk.
2 VP skruer.
1 Bowtruster.
Fart: 28,6 knob.
Aktionsradius: 4.000 sm ved 18 knob
1.020 sm ved 28 knob.

Armering ved kommandostryning:

1 76 mm Maskinkanon M/71 Lvsa
8 Harpoon SSM (2x4)
2 Sea Sparrow VLS Mk. 48 Launcher (2x6)
4 SEAGNAT/SBROC Mk. 36 (4x6)
1 DB kasteapparat Mk. 3 under agterdæk.
4 Stinger Lv M/93
7 12,7 mm Tungt Maskingevær M/01 LvSa.

blevet til overvågningsopgaver ved Afrikas kyst samt i Middelhavet og Adriaterhavet. OLFERT FISCHER deltog i den første golfkrig 1990 til 1991, mens alle tre korvetter deltog i opgaver i det tidligere Jugoslavien.

Niels Juel (Foto: Søværnet)

Korvetterne vil i den kommende tid blive strippet for alt udstyr. På lidt længere sigt overgår korvetterne fra Søværnet til Forsvaret Materieltjeneste, Derefter er det Materieltjenesten, der tager stilling til, om korvetterne skal sælges eller skrottes.

I første omgang er det kun korvetterne NIELS JUEL og OLFERT FISCHER, der strippes for udstyr, mens PETER TORDENSKIOLD frem til 2011 skal fungere som hotelskib for det personale, der skal udføre arbejdet og optrænes til de nye fregatter, som skal overtage korvetternes opgaver.

Ud over arbejdet med at strikke de gamle korvetter, skal personalet trænes op til arbejdet på de nye fregatter, hvor den første ankommer til november 2010. Derefter går der dog yderligere to år, før fregatten er klar til tjeneste.

Korvetterne nåede i deres levetid at deltage i løsningen af mange internationale opgaver.

I 1990-1991 var OLFERT FISCHER udsendt til Den Persiske Golf under den første Golfkrig.

Fra 1993 til 1996 deltog korvetterne løbende i Operation Sharp Guard, den internationale maritime embargo mod det tidligere Jugoslavien.

I 2001 deltog NIELS JUEL i Operation Active Endeavour, NATOs maritime styrkes bidrag til øget overvågning af skibstrafikken i Middelhavet.

I 2007 var OLFERT FISCHER og PETER TORDENSKIOLD med NATOs maritime styrke, SNMG1, der foretog en historiske patruljering rundt om Afrika.

Og endelig deltog PETER TORDENSKIOLD i 2008 i FN-operationen UNIFIL ud for Libanons kyst.

Kilde Søværnet.

Miljøskibene er flyttet nordenfjords.

Der er nu tomt ved kajen på Holmen, hvor de orange miljøskibe GUNNAR THORSEN og METTE MILJØ plejede at ligge. Den 25 SEP flyttede de til FLS Frederikshavn.

Af journalistpraktikant Lisbeth Rinda Torp, SOK. Skrevet til bladet "Søværnet" 3-2009

Foto: Søren Konradsen

"Så er der kaffepause," råber den garvede marinespecialist Mogens til resten af besætningen på dækket af GUNNAR THORSON. Alle smider hjelme og redningsveste og myldrer ned i mandskabsmessen. Her står kaffen er klar. Fjernsynet kører og snakken går - men den lyder nu lidt anderledes. Som noget nyt sidder et par nordjyder også med ved bordet.

METTE MILJØ og GUNNAR THORSON er blevet jyder. De to miljøskibe flyttede den 25. september fra Holmen i København til Flådestation Frederikshavn for at gøre miljøberedskabet i de nordlige danske farvande bedre.

Hurtig afklaring

Flytningen har haft betydning for besætningerne, da de fleste har både familie og hjem i Københavnsområdet. Da den politiske beslutning om at flytte skibene blev taget, skulle alle derfor tage stilling til, om de ville forsætte på skibene. Det kunne de enten ved at flytte til Frederikshavn eller pendle, og ellers kunne de søge om forflytning til et andet tjenestested.

"Jeg synes, at besætningerne har været hurtige til at gå hjem og få afklaret det med familien, og der er da også en del, som allerede har søgt om forflytning. Vi har været meget åbne omkring, hvad de følte, og ingen bar nag, hvis de sagde, at 'det her

Foto: Søren Konradsen

bare ikke går med familien'," siger Maise Andersen, der er chef på METTE MILJØ. I stedet for de københavnere, som har valgt at blive forflyttet, er der frederikshavnere, som har sagt ja til en plads ombord. Lige nu er besætningerne derfor en blanding af københavnere og jyder. "Det ville være rigtig ærgerligt at skulle væk herfra. Jeg kan rigtig godt lide det her på GUNNAR THORSON. Jeg giver det derfor to år, og så ser jeg, om jeg gider det her rejsen," siger Mogens Sørensen, der er marinespecialist og arbejder på dækket. Han er 47 år og fejrede sidste år 25 års jubilæum på GUNNAR THORSON. Han bor i Allerød nord for København sammen med sin kone og datter, og der har han planer om, at de skal blive boende.

"Det er noget skidt, og det kan ikke undgås, at det påvirker én lidt. Både min familie og jeg har et netværk i København, som vi ikke har lyst til at forlade," siger Mogens Sørensen. Da han fortalte familien om flytningen, var især datteren meget imod at familien skulle flytte med til Frederikshavn, og derfor bliver de i Allerød.

Pendler

Flere af besætningsmedlemmerne har valgt at se tiden an. De første to år efter flytningen, betaler SOK nemlig udgifterne til transporten mellem de to landsdele. Det betyder, at der ikke bliver nogen økonomiske omkostninger for besætningerne.

Den eneste forskel er sådan set tiden, det tager at komme frem og tilbage," siger Maise Andersen. På METTE MILJØ forsætter hun og besætningen nemlig rutinen med en uge på vandet og en uge hjemme - præcis som det var, da skibet lå i København.

Mogens Sørensen og resten af besætningen på GUNNAR THORSON skal efter flytningen være tre til fire dage ad gangen i Frederikshavn. Det betyder lidt mere rejsetid frem og tilbage i fly eller tog.

"Det er langt, men selvfølgelig er det noget man kan lære at leve med," siger Mogens Sørensen. Han fortæller at han ikke ved, hvad han vil gøre hvis det viser sig, at det er for hårdt at pendle. Det tager han til den tid. Som resten af besætningen har han nu accepteret, at skibet er blevet flyttet, og derfor er det ikke noget, han længere går og spekulerer så meget over. ■

Radiodivisionen melder:

Københavns Kulturnat 2009 var en stor oplevelse ombord i PEDER SKRAMS radiostation – der var mange spændende og interesse-rede gæster, og stemningen ombord i et oplyst skib en mørk efterårs-aften er noget særligt, og skal opleves.

I åbningsperiode 2009 var 72% af mulige radiovagter bemanded – det er en lille fremgang fra sidste år. Sidste åbningsdag var SØN 18 OKT 2009. I åbningsperioden har der været radioforbindelser næsten world-wide, selvom solpletantallet har været mellem 0 og 5.

Ved begyndelsen af åbningsperioden var der driftsproblemer med radioudstyret – fejlene var begyndende korrosion i stikforbindelser, dog er et enkelt modul udskiftet. Den manuelle antenntuner til tråd-antennen (3.7 MHz) har været ude af justering p.gr.af, at der var skubbet til et afstemningshåndtag! Den automatiske antenntuner til en af piskantenerne er defekt – det bliver nødvendigt at nedtage den for reparation.

I 2009 er der tilgået tre nye medlemmer til Radiodivisionen; Villy, OZ1AAR; John, OZ2J og Vagn, OZ4OO – velkommen ombord. LØR 10 OKT 2009 blev Radiodivisionens årsmøde afholdt – der deltog 9 medlemmer i mødet. Undertegnede gennemgik årets gang - Radiodivisionen har fået doneret en flot manipulator af OZ4LS til radiostationens el-bug – tak for donationen, Leif. På mødet blev der udtalt ønske om, at kombinere mødet med en let frokost. Når åbningstiderne for 2010 er kendt, vil der komme forslag til dato for årsmødets afholdelse, i løbet af sommerperioden.

Tak til Radiodivisionens medlemmer for en god sæson 2009.

I ønskes alle en god jul og et godt nytår.

På gensyn i 2010.

Med venlig hilsen
Kaj Nielsen
Leder af Radiodivisionen OZ1RDN
e-mail: oz1rdn@pederskramsvener.dk
ozniac@jubii.dk

Fra sekretærerne og kassereren:

Det er sekretariatet en fornøjelse at byde følgende nye medlemmer velkommen i Venneforeningen:

Knud Larsen	Hvidovre.
Bent Thorbjørn Hansen	Fåborg.
Mads Clausen	Roslev.
Robert Blair	Charlottenlund.
Ulrik Hartmann-Petersen	København Ø.
Michael Bech Jensen	Maribo.

Med venlig hilsen
Erik Nygaard, Adam Pomykala og Børge Raasthøj.
kontor@pederskramsvenner.dk

General Knud Bartels ny forsvarschef.

Pressemeddelelse fra Forsvaret d. 10 NOV 2009:

Generalløjtnant Knud Bartels bliver den nye forsvarschef fra 16. november 2009 efter admiral Tim Sloth Jørgensen.

Generalløjtnant Knud Bartels er efter Forsvarsministeriets indstilling i dag ved kongelig resolution udnævnt til general fra den 16. november 2009.

Generalløjtnant Knud Bartels er 57 år og har blandt andet været brigadechef, Military Assistant for Director International Military Staff i NATO, chef for planlægningsafdelingen i Forsvarsstaben, chef for Danske Division og senest Danmarks militære repræsentant ved NATO og EU's militære komité.

Generalløjtnant Knud Bartels var derudover i 1999 udsendt som næstkommanderende ved Den Franske Brigade ved KFOR i Kosovo.

Returadresse:
Fregatten PEDER SKRAM.s Venner
Elefanten, Nyholm,
1439 København K.

Returneres ved varig adresseændring med oplysning om ny adresse.

**USS NEW YORK (LPD 21) ankommer til byen New York
d. 2 NOV 2009.
(Læs mere på side 20)**

Redaktion:
Peter Lindstrøm
og Jens Møller.

Tryk:
Forsvarets
trykkeri,
FLS Korsør.

